

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/1-01-10238

Chișinău

26 septembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituție, se prezintă spre examinare *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice)*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 714 din 26 septembrie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (*în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă*);
2. Proiectul de lege (*în limba română - 8 file și în limba rusă - 9 file*);
3. Nota informativă - 8 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor – 28 file;
5. Tabel comparativ – 20 file;
6. Raport de expertiză anticorupție – 7 file;
7. Expertiza juridică a Ministerului Justiției – 10 file;
8. Avize – 21 file.

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex Rodica Vozian
rodica.vozian@gov.md
Tel: 022 250 408

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	322
"26" 09	2023
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 714

din 26 septembrie 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative
(stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice).

Prim-ministru

Contrasemnează: 2

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Dumitru ALAIBA

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative
(stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 10 din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 653), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La alineatul (3), cifra „III” se substituie cu cifra „V”.
2. Alineatul (4) se abrogă.

Art. II. – Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 9, art. 89), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3:
la alineatul (1¹), litera f) se abrogă;
la alineatul (1²), textul „, iar pentru persoanele care renunță la numărul de identificare de stat – pe termen de 10 ani” se exclude;
la alineatul (5) litera k), enunțul „Această informație nu se indică în buletinul de identitate provizoriu al persoanei care renunță la numărul de identificare de stat” se exclude.
2. La articolul 3³ alineatul (10), după cuvintele „în scris” se introduc cuvintele „sau prin mijloacele electronice de comunicare”.

3. Articolul 4:
alineatul (2) se completează cu cuvintele „în condițiile stabilite de Guvern”;
alineatul (5) se completează cu alineatul al treilea cu următorul cuprins:
„La solicitarea cetățeanului Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu, care deține buletin de identitate sau buletin de identitate electronic valabile și care se poate identifica electronic, utilizând servicii de încredere calificate, prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, poate fi generat buletinul de identitate digital. Modul de generare și regimul juridic de utilizare a buletinului de identitate digital este stabilit de Guvern.”

Art. III. – La articolul 340 alineatul (4) din Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din

8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, cuvintele „prezentarea documentului de plată ce confirmă” se exclud.

Art. IV. – Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 88-95, art. 79), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 29, alineatul (2) se completează cu textul „, după caz, copie semnată electronic de către notarul în condițiile celor prevăzute la art. 30¹.”

2. Articolul 30¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 30¹. Înregistrarea dreptului la cererea notarului

(1) După autentificarea contractului translativ de proprietate, contractului de ipotecă, după eliberarea certificatului notarial referitor la un drept susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile, notarul, prin intermediul unui serviciu electronic, solicită obligatoriu organului cadastral teritorial, în numele titularului dreptului, înregistrarea acestuia.

(2) Notarul solicită înregistrarea numai dacă imobilul care face obiectul actului a fost anterior supus înregistrării de stat, precum și în absența unor interdicții, grevări asupra proprietății sau a altor împrejurări care împiedică executarea acestei înregistrări.

(3) La cererea de înregistrare a dreptului notarul atașează, după caz, actul juridic sau certificatul notarial dacă acestea au fost perfectate ca documente electronice sau o copie a acestora semnată electronic de către notarul cu semnătură electronică calificată dacă au fost autentificate pe suport de hârtie.

(4) După efectuarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile, se va expedia, imediat, în mod electronic notarului și titularului dreptului certificatul electronic privind înscrierile în registrul bunurilor imobile.

(5) La solicitarea expresă a titularului dreptului organul cadastral teritorial sau notarul care a depus solicitarea de înregistrare a dreptului eliberează copii ale certificatului electronic privind înscrierile în registrul bunurilor imobile pe suport de hârtie.

(6) Notarul, în contextul serviciilor notariale pe care le prestează, în cazurile prevăzute la alin. (1), poate solicita în numele persoanelor fizice și juridice, eliberarea extraselor sub formă de document electronic din registrul bunurilor imobile și a altor documente necesare efectuării actului notarial.

(7) Achitarea tarifelor pentru serviciile de înregistrare și pentru alte servicii prestate de organul cadastral se realizează prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).”

3. La articolul 32 alineatul (4), cuvintele „se comunică în scris solicitantului” se substituie cu cuvintele „se comunică solicitantului în scris sau sub formă de document electronic”.

4. La articolul 33 alineatul (3), după cuvintele „solicitantului în scris” se introduc cuvintele „sau în formă de document electronic”, iar al doilea enunț se exclude.

5. Articolul 44:

la alineatul (1) primul enunț, cuvintele „în baza cererii debitorului ipotecar sau a creditorului ipotecar” se substituie cu textul „în baza cererii depuse în condițiile art. 30/1 sau în baza cererii debitorului ipotecar sau a creditorului ipotecar, în alte cazuri”, iar în enunțul doi textul „cererea debitorului ipotecar sau a creditorului ipotecar,” se substituie cu cuvântul „cerere”;

la alineatul (6), după textul „în baza cererii creditorului ipotecar,” se introduce textul „depusă la ghișeu sau prin intermediul unui serviciu electronic.”.

Art. V. – Articolul 17¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La alineatul (1), cuvântul „avansată” se exclude.

2. Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Verificarea autenticității documentelor depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se realizează în regim automatizat la momentul depunerii acestora.”

Art. VI. – Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 314), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11 alineatul (2) litera b), textul „în cazul ținerii registrului în formă electronică,” se exclude.

2. La articolul 29:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Documentele ce conțin date din registru sunt emise în formă electronică, iar la solicitarea expresă a destinatarului se eliberează copii ale acestora pe suport de hârtie.”;

se completează cu alineatele (3¹)-(3³) cu următorul cuprins:

„(3¹) Informațiile din registru se reproduc pe hârtie sau pe alte suporturi materiale împreună cu un identificator electronic unic (cod QR, cod de bare, cod digital) care permit verificarea electronică a autenticității acestora.

(3²) Orice reproducere și/sau transfer pe hârtie și alte suporturi materiale a informațiilor din registru, cu încălcarea cerințelor din alin. (3¹), este interzisă, iar informațiile din registrele corespunzătoare conținute pe astfel de suporturi nu pot fi recunoscute ca fiind oficiale.

(3³) Documentele electronice ce conțin date din registru, generate prin intermediul portalului guvernamental al cetățeanului, portalul guvernamental al unităților de drept sau aplicația guvernamentală integrată a serviciilor electronice sunt semnate electronic de către posesorul acestor sisteme informaționale sau de către posesorul registrului.”

Art. VII. – Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 11-21, art. 6), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 19 alineatul (2), după cuvintele „persoana care conduce vehiculul” se introduc cuvintele „dispune de permis de conducere digital generat prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice sau”.

2. La articolul 21 alineatul (1), după cuvintele „de emitere a permisului de conducere” se introduce textul „, de generare a permisului de conducere digital prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice”.

3. La articolul 21¹ alineatul (3), cuvintele „remit autorității competente permisele de conducere ridicate pentru anularea acestora” se substituie cu textul „solicită autorității competente înregistrarea anulării dreptului de conducere a vehiculului și remit către aceasta permisele de conducere ridicate pentru anularea acestora. După înregistrarea anulării dreptului de conducere a vehiculului, permisele de conducere generate electronic devin indisponibile, fapt comunicat în procesul de verificare.”

4. Articolul 54:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Autoritatea care efectuează înmatricularea vehiculului, la solicitarea depusă electronic sau la ghișeu, fie eliberează personal proprietarului sau mandatarului, fie livrează prin intermediul serviciului guvernamental de livrare (MDelivery), certificatul de înmatriculare și plăcile de înmatriculare. În cazul în care proprietarul vehiculului este o societate de leasing, în certificatul de înmatriculare sau de înregistrare se va menționa, în mod obligatoriu, datele de identificare ale utilizatorului.”;

se completează cu alineatele (1¹) – (1⁶) cu următorul cuprins:

„(1¹) Certificatul de înmatriculare digital este un act ce confirmă înmatricularea vehiculului și poate fi generat prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice pe dispozitivul inteligent (telefon sau tabletă) al proprietarului vehiculului sau mandatarului.

(1²) Certificatul de înmatriculare digital conține datele stabilite de către Guvern, care sunt preluate în regim automatizat din Registrul de stat al transporturilor și, suplimentar, un identificator electronic (cod QR).

(1³) În cazul actualizării în Registrul de stat al transporturilor a informațiilor incluse în certificatul de înmatriculare, în regim automatizat certificatul de înmatriculare digital se revocă și se generează unul nou în baza informațiilor curente.

(1⁴) Proprietarul vehiculului înmatriculat în Republica Moldova sau mandatarului pot genera certificatul de înmatriculare digital fără perceperea unor plăți.

(1⁵) Pentru vehiculele înmatriculate în Republica Moldova pot fi eliberate concomitent un certificat de înmatriculare pe suport material și un certificat de înmatriculare digital.

(1⁶) Certificatul de înmatriculare digital permite titularului acestuia exploatarea vehiculului în traficul rutier național.”

Art. VIII. – Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184-187, art. 711), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatele (1) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(1) Pentru înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, înregistrarea modificărilor în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat și prestarea serviciilor, se percepe o taxă în mărimea și în modul prevăzute de Guvern, cuantumul căreia nu poate fi mai mare decât cel prevăzut în anexă. În funcție de cheltuielile efective ale organului înregistrării de stat în procesul de prestare a serviciilor de înregistrare de stat și furnizare a informației, Guvernul stabilește taxe distincte pentru serviciile prestate în mod electronic și cele prestate la ghișeu, mărimea cărora nu le vor depăși pe cele prevăzute în anexă.

(3) Informația din Registrul de stat se furnizează autorităților și instituțiilor publice exclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), fără perceperea unor taxe.”.

2. La articolul 7 alineatul (1), litera d) se abrogă.

3. Articolul 8:

la alineatul (1) litera a), textul „avansată calificată, eliberată în condițiile Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic” se substituie cu textul „ , eliberată în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere”;

la alineatul (2²), textul „avansate calificate, eliberată în condițiile Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic” se substituie cu textul „ , eliberată în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere”.

4. La articolul 14, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Decizia de înregistrare se emite în format electronic, iar la solicitarea expresă a beneficiarului se eliberează și pe suport de hârtie.”.

5. La articolul 28, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru înregistrarea de stat a întreprinzătorilor individuali se depune cererea de înregistrare, conform modelului aprobat de organul înregistrării de stat.”

6. La articolul 29 alineatul (1), litera c) se abrogă.

7. La articolul 34 alineatul (2⁴), textul „Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic” se substituie cu textul „Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere”.

8. Articolul 37:

la alineatul (1), cuvintele „schimbul de informații și” se exclud;
alineatele (1¹), (2) și (6) se abrogă.

9. În anexă, poziția a 7-a se exclude.

Art. IX. – Articolul 32 alineatul (4) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 160-164, art. 537), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„(4) Guvernul aprobă metodologia de calculare a tarifelor și cuantumul tarifelor pentru serviciile publice prestate de către instituțiile publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, cu excepția cazurilor în care aceasta ține de competența Parlamentului, în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.”

Art. X. – Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295-308, art. 452), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1:

la alineatul (1), după cuvintele „servicii publice electronice” se introduce textul „,optimizării activității sectorului public”;

la alineatul (2), după textul „autoritățile administrative autonome,” se introduce textul „autoritățile administrației publice locale,”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Prezenta lege reglementează raporturile ce apar în procesul schimbului de date între sistemele informaționale deținute de entitățile enumerate la alin. (2), în calitate de participanți publici și sistemele informaționale ale persoanelor juridice de drept privat și persoane fizice, în calitate de participanți privați.”

2. La articolul 2 alineatul (1), după textul „autorităților administrative autonome,” se introduce textul „autorităților administrației publice locale,”.

3. Articolul 3:

noțiunea „catalog semantic” va avea următorul cuprins:

„*catalog semantic* – registru de stat creat pentru asigurarea evidenței activelor semantice, care constituie sursa unică și autentică de active semantice, organizată cu scopul asigurării interoperabilității semantice;”;

la noțiunea „cerere individuală pentru schimb de date”, textul „, manuală sau automată” se substituie cu cuvântul „,electronică”;

definiția noțiunii „date/seturi de date” se completează cu cuvintele „și integre”;

se completează cu noțiunea „date primare” cu următorul cuprins:

„*date primare* – date prezumate ca fiind sursa de referință și veridică de informație și care primează în fața datelor furnizate prin alte metode;”

noțiunea „participant la schimbul de date” va avea următorul cuprins:

„*participant la schimbul de date* – persoană fizică sau persoană juridică care realizează schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate;”.

4. Articolul 6:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Participanții publici, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 2 alin. (4) sunt obligați să efectueze schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate și să asigure condițiile tehnice necesare realizării schimbului de date.”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Schimbul de date pentru participanții privați are loc exclusiv prin intermediul Platformei de interoperabilitate. Contractul de schimb de date este cu titlu oneros și se încheie între deținătorul platformei de interoperabilitate și participantul privat, în modul și condițiile stabilite de Guvern. Costul serviciilor de schimb de date se achită de participantul privat, conform facturilor emise de autoritatea competentă și se distribuie în modul următor: 75% din taxa aplicată către furnizorii de date și 25% din taxa aplicată către deținătorul platformei de interoperabilitate.”

5. Se completează cu articolul 6¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 6¹. Statutul datelor disponibile prin intermediul platformei de interoperabilitate

(1) Datele preluate din registrele de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate sunt date primare, cu un nivel de încredere ridicat, au caracter oficial și sunt utilizate de autoritățile și instituțiile publice în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, precum și de persoanele fizice și persoanele juridice la efectuarea tranzacțiilor.

(2) În cazul descoperirii unor fapte (erori, omisiuni etc.) care oferă motive întemeiate să se creadă că datele disponibile prin intermediul platformei de interoperabilitate sunt nesigure, autoritățile și instituțiile publice, precum și persoanele fizice și persoanele juridice notifică imediat autoritatea competentă, care în comun cu furnizorul de date asigură verificarea corespunderii acestora și soluționarea problemelor raportate.

(3) În cazul în care furnizorul de date constată că datele expuse din registrele de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate nu întrunesc cerințele legale referitoare la autenticitatea, integritatea și veridicitatea acestora, va notifica imediat autoritatea competentă despre acest fapt și măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru remedierea situației.”

6. La articolul 7 alineatul (2):

literele b) și c) vor avea următorul cuprins:

„b) asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Catalogului semantic;

c) identifică autoritățile responsabile de gestionarea activelor semantice conform domeniilor de competență ale acestora;”;

la litera d), cuvântul „condițiile” se substituie cu cuvântul „cerințele”.

7. Articolul 12 se completează cu alineatele (6), (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(6) Drepturile subiecților datelor cu caracter personal, ce decurg din legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal, sunt garantate de către participanții la schimbul de date care furnizează sau consumă datele respective prin intermediul platformei de interoperabilitate.

(7) Autoritatea competentă este obligată, la solicitarea expresă a subiectului datelor cu caracter personal, să ofere informații cu privire la participantul la schimbul de date care a furnizat sau consumat datele acestuia prin intermediul platformei de interoperabilitate, data, temeiul și scopul legal declarat.

(8) Drepturile ce decurg din legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal se exercită de către subiectul datelor cu caracter personal în raport cu participantul la schimbul de date care a consumat sau furnizat datele prin intermediul platformei de interoperabilitate.”

Art. XI. – Articolul 11 alineatul (1) din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 30-37, art. 89), cu modificările ulterioare, se completează cu litera u¹) cu următorul cuprins:

„u¹) depunerea cererii de înregistrare a drepturilor în registrul bunurilor imobile;”.

Art. XII. – (1) Guvernul, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(2) Camera Notarială și Agenția Servicii Publice, în termen de 4 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor stabili conținutul cererii și documentele necesare pentru înregistrarea dreptului susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile, procedura de documentare a faptului imposibilității depunerii de către notar a cererii de înregistrare a dreptului în formă electronică, precum și soluționarea cazurilor de refuz al regulatorului de a înregistra dreptul.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice)

1. Denumirea autorului și a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice) este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Instituției publice „Agenția de Guvernare Electronică”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea de valorificare a oportunităților oferite de progresul tehnologic actual au creat premisele pentru transformarea semnificativă a proceselor, procedurilor și obișnuințelor oamenilor și a business-ului în scopul simplificării interacțiunii între persoane prin transpunerea instrumentelor digitale. În acest sens, autoritățile Republicii Moldova au întreprins un șir de măsuri în direcția respectivă și drept urmare au fost adoptate o serie de acte normative care permit sau impun obligații de digitalizare a mai multor procese care, momentan, pot fi implementate doar cu prezență fizică sau în baza unor documente pe suport material. În context sunt de menționat: Legea nr.175/2021 pentru modificarea unor acte normative (denumită Pachetul Digitalizare 1.0), Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, Legea nr. 80/2022 cu privire la modificarea unor acte normative (digitalizarea extraselor din registrele de stat), Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere etc.

Actele normative enunțate au rolul de a reglementa și facilita digitalizarea diferitor procese tradiționale, cum ar fi identificarea unei persoane, inițierea afacerii, încheierea contractelor, furnizarea informațiilor din registre de stat și altele, prin utilizarea mijloacelor electronice și utilizarea identității electronice, asigurarea interacțiunii între autoritățile publice/organizațiile private și persoane fizice/ juridice fără prezența fizică și/sau necesitatea prezentării documentelor/actelor pe suport material etc.

Proiectul de lege propus reprezintă rezultatul și continuarea logică a procesului de transformare digitală și este elaborat în conformitate cu documentele de politici publice strategice:

- Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană la data de 4 august 2022: *acțiunea nr. 2 pentru implementarea măsurii nr. 6 „Continuarea procesului de transformare a guvernării electronice prin digitalizarea serviciilor publice, cu accent pe furnizarea serviciilor publice în format electronic în mod implicit (digital-first) și pe primirea rezultatului furnizării serviciilor publice în format electronic (digital-by-default)”*;

- Programul de activitate a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 februarie 2023: *Obiectivul fundamental 7. „Extinderea accesului la servicii electronice pentru cetățeni și antreprenori, promovarea digitalizării proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice” și Obiectivul sectorial 7. (domeniul Economie și Digitalizare) „Promovarea instrumentelor digitale în economie și societate. Excluderea*

obligativității prezentării pe suport fizic de către cetățeni și antreprenori a actelor emise de autorități și implementarea serviciilor publice automatizate, fără necesitatea solicitării explicite a acestora, simplificând interacțiunea cu statul”;

- Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90 din 28 februarie 2023: *acțiunea nr. 2.13. Promovarea cadrului normativ în vederea stimulării dezvoltării și utilizării serviciilor electronice.*

Necesitatea elaborării proiectului de lege a derivat din faptul că, astăzi, transformarea digitală și dezvoltarea serviciilor electronice joacă un rol cheie în dezvoltarea unei societăți moderne. Astfel, proiectul vine să reglementeze și să extindă utilizarea instrumentelor în interacțiunea cetățenilor cu sectorul public.

Unul din obiectivele proiectului este de a revizui modul de interacțiune existent între beneficiarii și prestatorii de servicii publice, cu mutarea accentelor de la interacțiunile tradiționale (pe suport de hârtie) la cele prin mijloace electronice, în vederea sporirii accesibilității la unele servicii publice (obținerea buletinelor de identitate, permiselor de conducere și certificatelor de înmatriculare; înmatricularea curentă a mijloacelor de transport; înregistrarea contractelor de vânzare-cumpărare și a altor documente conexe bunurilor imobile etc.). Modificările propuse au scopul de a reglementa buletinul de identitate digital, permisul de conducere digital, certificatul de înmatriculare digital, precum și unele elemente privind generarea și utilizarea acestora. Astfel, documentele respective în format digital se propun a fi generate și utilizate prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice. Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” cu suportul financiar al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare lucrează la dezvoltarea aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice care se va baza pe aplicații mobile și va reprezenta punctul unic de interacțiune digitală între sectorul public și persoanele fizice și juridice. Aplicațiile mobile vor fi lansate pe parcursul anului 2023 și vor asigura accesul utilizatorului la toate serviciile electronice în baza identității electronice personale – acces la documente proprii și la servicii publice electronice, acces la informații de interes public, dar și la informații despre sine, date care sunt deținute în diverse registre de stat, sau gestionate/produse de diverse entități publice și pe care utilizatorul le va putea vizualiza, dar și va putea întreprinde anumite acțiuni conexe acestor date.

De asemenea, se propune introducerea obligației notarului de depunere a cererii de înregistrare a actului juridic autentificat sau a certificatului notarial eliberat referitor la un drept susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile. Astfel, notarul prin intermediul unui serviciu electronic dedicat va expedia obligatoriu către Instituția publică „Agenția Servicii Publice” (ASP) solicitarea de înregistrare a dreptului în privința unui bun imobil care a fost anterior supus înregistrării de stat. Modificările propuse au scopul de a asigura celeritatea executării actelor notariale, securizarea tranzacțiilor autentificate de către notari în privința bunurilor imobile și implementarea principiului (one-stop-shop) a cărui finalitate este excluderea necesității interacțiunii cetățenilor cu ASP-ul referitoare la înregistrarea drepturilor de proprietate. Conform prevederilor propuse, notarul care a autentificat actul juridic sau a eliberat certificatul notarial referitor la un drept susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile, în numele titularului

dreptului, solicită obligatoriu prin intermediul unui serviciu electronic dedicat, înregistrarea dreptului de către organul cadastral. După înregistrarea ASP-ul va furniza către notar și titularul dreptului certificatul de înregistrare electronic. O altă modificare propusă vizează reglementarea posibilității de depunere de către creditorul ipotecar a cererii de radiere a ipotecii din registrul bunurilor imobile, la ghișeu sau prin intermediul unui serviciu electronic dedicat.

De asemenea, se propune reglementarea posibilității de a depune online solicitarea înmatriculare curentă a mijloacelor de transport (la înstrăinarea unui mijloc de transport supus anterior înregistrării), precum și livrarea prin serviciul guvernamental de livrare (MDelivery) a certificatelor și plăcuțelor de înmatriculare.

Alte modificări propuse au fost elaborate în scopul implementării recomandărilor Curții de Conturi expuse în Raportul auditului performanței *„În ce mod măsurile întreprinse pentru implementarea cadrului de interoperabilitate contribuie la asigurarea eficienței a schimbului de date și a interoperabilității sistemelor informaționale aplicate în sectorul public?”*, din care derivă necesitatea îmbunătățirii cadrului normativ în materie de schimb de date și interoperabilitate, precum și reglementarea unui instrument de compensare a cheltuielilor pe care le suportă posesorii de registre de stat ce furnizează date prin intermediul platformei de interoperabilitate. Pct. 4.1 și 4.2.10 relevă necesitatea de a institui mecanisme care să asigure sustenabilitatea platformei de interoperabilitate și un mecanism adecvat de compensare a cheltuielilor pentru asigurarea furnizării datelor de către participanții publici la schimbul de date cu titlu oneros prin MConnect pentru participanții privați.

Un alt domeniu de intervenție al proiectului îl constituie reglementările aferente extraselor din diverse registre de stat în vederea fortificării instrumentelor de asigurare a autenticității datelor din registre de stat reproduse de suport material și de verificarea electronică a acestora. În acest sens se propune ca reproducerea pe hârtie sau pe alte suporturi materiale a informațiilor din registru să conțină un identificator electronic unic (cod QR, cod de bare, cod digital) care va permite verificarea electronică a autenticității acestora.

Un alt obiectiv îl reprezintă facilitarea accesului liber și în timp real la toate datele de interes public în privința cărora există obligația legală de publicare în Monitorul Oficial. Conform prevederilor art. 10 al Legii nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, doar Capitolele I-III al Monitorului Oficial în format electronic sunt disponibile gratuit, accesarea Capitolelor IV-V sunt în bază de cost per abonament. Este de menționat că, capitolele IV și V conțin anunțuri oficiale, comunicate, avize cu privire la acte pierdute și alte informații de interes public, pentru publicarea cărora solicitantul a plătit deja, și prin urmare nu se justifică limitarea accesului gratuit al publicului larg la informațiile respective.

Pe marginea sesizării depuse de către Moldpres a fost organizată o ședință de lucru (12.06.2023) în cadrul căreia a fost discutat subiectul privind obligația publicării în format electronic, gratuit a Monitorului Oficial integral și nu doar a Capitolelor I-III.

Ca rezultat, proiectul a fost completat cu prevedere privind intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale de la 1 ianuarie 2024.

O altă modificare vizează excluderea necesității prezentării obligatorii a dovezii semnăturii electronice la documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor – verificarea urmând a se realiza în mod automatizat. Prevederile din art. 17¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă stabilesc obligativitatea anexării obligatorii a dovezii semnăturii electronice la documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, acțiune care de facto este de prisos și nu poate fi tehnic realizată, fiind în contradicție cu cadru normativ în domeniul documentelor electronice. Regimul juridic al documentului electronic este stabilit prin Legea nr. 124/2022. Din prevederile art. 43 al Legii, rezultă că una din condițiile de bază pentru asigurarea autenticității și implicit a valorii juridice a unui document electronic o constituie existența unei sau mai multor semnături electronice care să corespundă condițiilor și cerințelor stabilite de lege. Prevederile legale enunțate nu stabilesc careva cerințe referitoare la necesitatea prezentării unor dovezi ale aplicării semnăturii electronice pe un document, subsidiar documentului care conține semnătura electronică și nu condiționează valabilitatea acestor categorii de documente de existența sau inexistența dovezilor respective. Verificarea existenței, valabilității și autenticității semnăturilor electronice aplicate pe un document electronic se realizează în conformitate cu prevederile art.43 alin.(2) din Legea nr.124/2022, care prevede că „Verificarea autenticității documentului electronic se efectuează prin verificarea, cu ajutorul dispozitivelor de verificare a semnăturii electronice și/sau al produsului asociat semnăturii electronice, a autenticității acestei semnături.” Prin urmare, verificarea autenticității unui document electronic se realizează exclusiv prin soluții tehnice specifice, instituite conform cadrului normativ aplicabil. Prin Hotărârea Guvernului nr.405 din 02.06.2014 a fost instituit serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) ca mecanism integrat de aplicare și verificare a semnăturilor electronice. În procesul de verificare a autenticității unui document semnat electronic, mecanismul de verificare stabilește unele elemente precum integritatea documentului, identitatea semnatarului, data și ora semnării etc. Astfel, documentul semnat electronic conține de facto dovezile necesare referitoare la aplicarea semnăturii și la autorului acesteia, fără a fi necesară prezentarea unor acte suplimentare din care să rezulte dovada semnăturii electronice. Existența sau inexistența unor dovezi suplimentare nu poate servi drept criteriu pentru determinarea autenticității documentului electronic și implicit pentru respingerea acestuia.

Principalele finalități urmărite prin elaborarea proiectului de lege sunt următoarele:

- digitalizarea buletinelor de identitate, permiselor de conducere și certificatelor de înmatriculare;
- posibilitatea de a depune online solicitarea de înmatriculare curentă a mijloacelor de transport (la înstrăinarea unui mijloc de transport supus anterior înregistrării), precum și livrarea prin MDelivery a certificatelor și plăcuțelor de înmatriculare;

- depunerea de către notar a cererii de înregistrare a contractelor de vânzare-cumpărare și a altor documente conexe bunurilor imobile, fără necesitatea deplasării la Instituția publică „Agenția Servicii Publice”;
- fortificarea cadrului normativ în materie de documente electronice și de schimb de date (modelul economic; statutul datelor; obligativitatea utilizării datelor etc.);
- posibilitatea Guvernului de a stabili costuri distincte pentru serviciile prestate electronic și cele la ghișeu în limita taxelor stabilite legiuitor în cazul serviciilor conexe înregistrării de stat a unităților de drept;
- excluderea necesității prezentării obligatorii a dovezii semnăturii electronice la documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor – verificarea urmând a se realiza în mod automatizat;
- reglementarea unui mecanism adecvat pentru asigurarea sustenabilității registrelor de stat și platformei de interoperabilitate;
- acces gratuit la toate capitolele Monitorul oficial în format electronic etc.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale:

Modificările propuse au scopul de a stabili obligația publicării în format electronic a Monitorului Oficial integral și nu doar a Capitolelor I-III.

Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte:

Se propun o serie de intervenții necesare pentru implementarea buletinului de identitate digital, generat și utilizat prin intermediul aplicației mobile guvernamentale integrate a serviciilor electronice, care urmează să fie implementată pe parcursul anului 2023.

Buletinul de identitate digital al cetățeanului Republicii Moldova va fi un act de identitate generat pe dispozitivul inteligent (telefon sau tabletă) al titularului și va conține un set de date preluate în regim automatizat și în timp real din profilul persoanei din Registrul de stat al populației și, suplimentar, un identificator electronic (cod QR).

Buletinul de identitate digital al cetățeanului Republicii Moldova va putea fi generat prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice de către cetățenii Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu, care dețin un buletin de identitate al cetățeanului Republicii Moldova valabil și care se pot identifica electronic utilizând servicii guvernamentale.

Totodată, proiectul conține unele modificări care au scopul de a eficientiza procesului de evidență automatizată și uniformizarea modului de atribuire a identificatorului unic atribuit persoanelor fizice în cadrul Registrului de stat al populației.

Codul fiscal nr. 1163/1997:

Ținând cont de prevederile art. 14 alin. (3) lit. d) a Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, din care rezultă interdicția prestatorului de servicii publice de a solicita prezentarea confirmării achitării serviciilor, dacă acestea au fost efectuate prin serviciul

MPay se propune ajustarea prevederilor din Codul fiscal nr. 1163/1997 prin excluderea necesității prezentării documentului ce confirmă achitarea taxei pentru folosirea drumurilor la efectuarea înmatriculării și la testarea tehnică a autovehiculului.

Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998:

Se propun o serie de intervenții din care rezultă că notarul care a autentificat actul juridic sau a eliberat certificatul notarial referitor la un drept susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile, în numele titularului dreptului, va solicita obligatoriu prin intermediul unui serviciu electronic dedicat, înregistrarea dreptului de către organul cadastral. După efectuarea înregistrării, se va expedia în mod electronic notarului și titularului dreptului certificatul electronic privind înscrierile în registrul bunurilor imobile.

Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003:

Se propun o serie de intervenții pentru ajustarea prevederilor articolul 17¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova la prevederile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, în partea ce ține verificarea existenței, valabilității și autenticității semnăturilor electronice aplicate pe un document electronic. Astfel, se propune ca în cazul documentelor electronice depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, verificarea autenticității să se realizeze în regim automatizat la momentul depunerii acestora.

Legea nr.71/2007 cu privire la registre:

Propunerea respectivă are scopul de a stabili anumite cerințe vizavi de reproducerea pe suporturi materiale a informațiilor din registre și de a oferi instrumente de verificare a autenticității extraselor, certificatelor, altor documente și datelor incluse în acestea. Astfel, reproducerea pe hârtie sau pe alte suporturi materiale a informațiilor din registru se va realiza împreună cu un identificator electronic unic (cod QR, cod de bare, cod digital) care să permită verificarea electronică a autenticității acestora.

Legea nr.131/2007 privind siguranță traficului rutier:

Se propun o serie de intervenții necesare pentru implementarea permisului de conducere digital și certificatului de înmatriculare digital, care vor putea fi generate și utilizate prin intermediul aplicației mobile guvernamentale integrate a serviciilor electronice.

De asemenea, se propune reglementarea posibilității de a depune online solicitarea înmatriculare curentă a mijloacelor de transport (la înstrăinarea unui mijloc de transport supus anterior înregistrării), precum și livrarea prin serviciul guvernamental de livrare (MDelivery) a certificatelor și plăcuțelor de înmatriculare.

Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali:

Reglementările propuse au scopul de a oferi posibilitatea Guvernului de a stabili costuri distincte pentru serviciile prestate electronic și cele la ghișeu în limita taxelor stabilite de legiuitor. Abordarea respectivă este în aliniere cu prevederile Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice.

Totodată, se propun unele clarificări cu privire la extrase și se ajustează prevederile la Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, în partea ce ține de furnizarea datelor din Registrul de stat al uniților de drept.

Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate:

Se propun o serie de intervenții necesare pentru a institui mecanisme adecvate care să asigure sustenabilitatea platformei de interoperabilitate și compensarea cheltuielilor pentru asigurarea furnizării datelor de către participanții publici la schimbul de date cu titlu oneros prin MConnect pentru participanții privați.

Totodată, în vederea sporii eficienței platformei MConnect și diminuării efortului operațional se propune reglementarea sistării utilizării în paralel a modului tradițional de schimb de date fără utilizarea platformei de interoperabilitate.

Sunt propuse și unele modificări care rezultă din necesitatea extinderii procesului de transformare digitală la nivel local implementarea unei platforme digitale (portal) destinate autorităților publice locale. În acest sens pentru conectarea și furnizarea gratuită către autoritățile publice locale a serviciilor de schimb de date este necesară includerea acestora în lista participanților publici cărora le sunt aplicabile prevederile Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

Alte modificări propuse vizează stabilirea locului și rolului Catalogului semantic în asigurarea procesului de schimb de date și interoperabilitate și responsabilitățile autorității competențe conexe Catalogului semantic.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului de lege nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat sau din alte surse.

În ceea ce privește digitalizarea buletinelor de identitate, permiselor de conducere și certificatelor de înmatriculare, precizăm că activitățile respective sunt deja în proces de realizare cu suportul financiar al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Implementarea serviciilor electronice dedicate furnizării datelor din registre de stat (extrase electronice), solicitarea electronică de înmatriculare curentă a mijloacelor de transport, solicitarea depusă de notar cu privire la înregistrarea dreptului în Registrul bunurilor imobile etc. urmează a fi realizate din mijloacele financiare ale Proiectului „Modernizarea serviciilor guvernamentale”, implementat de Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”.

Alte activități de executare a proiectului de lege se rezumă la costurile generale administrative legate de elaborarea și promovarea cadrului normativ subsecvent legii respective, care vor fi acoperite în limitele bugetelor autorităților/instituțiilor publice responsabile.

Proiectul nu reglementează activitatea de întreprinzător, nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia și nu prevede reorganizări și reforme structurale sau instituționale ale autorităților ori ale instituțiilor publice – prin urmare, *proiectul nu cade sub incidența Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.*

Prin implementarea proiectului se preconizează accelerarea procesului de modernizare a serviciilor publice și facilitarea accesului la servicii publice și date disponibile în sectorul public. Astfel, impactul implementării legii va comporta, în primul rând, beneficii de natură administrativă, financiară și socială, prin asigurarea regândirii și reformării

proceselor de prestare a unor servicii, accesibile cetățenilor Republicii Moldova la distanță, fără necesitatea de a se deplasa la ghișeul prestatorilor de servicii.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea proiectului de lege nu presupune modificarea altor acte legislative în mod complementar. Totuși, Guvernul urmează să ajusteze actele sale normative, care vin să pună în aplicare legile propuse pentru modificare în cadrul proiectului.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de act normativ a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md. Proiectul a fost plasat pentru consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe portalul www.particip.gov.md.

Proiectul este înregistrat de către Cancelaria de Stat cu numărul unic 313/MDED/AGE/2023 și este supus avizării de către toate autoritățile și instituțiile a căror avizare este necesară.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție (*Raport nr. ELO23/8849 din 30.06.2023*), propunerile fiind luate în considerare la definitivarea acestuia.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel, de efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice (*avizele Ministerului Justiției nr. 04/2-4363 din 24.05.2023 și nr. 04/2-6154 din 11.07.2023*), propunerile fiind luate în considerare la definitivarea acestuia.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Secretar de stat

Vadim GUMENE

